

**Siseministri käskkirja „Toetuse andmise tingimused rakendusasutuse tegevusteks
prioriteetse suuna 5 „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete ja piirkondliku
ettevõtluse arendamine“ meetme „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“
tegevuse 5.4.2 „Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks.
Piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kavade koostamine“ raames“ eelnõu
seletuskiri**

1. Sissejuhatus

Käskkirja eelnõu (edaspidi *eelnõu*) sätestab tingimused „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ (edaspidi *rakenduskava*) prioriteetse suuna „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ (edaspidi *prioriteetne suund*) meetme „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ tegevuse 5.4.2 „Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks.“ esimese osa elluviimiseks. See hõlmab piirkondade tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kavade ja tugiprogrammide koostamist ning annab lähtetingimused piirkondlike algatuste tugiprogrammide elluviimiseks.

Meetme tegevuse „Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks“ (edaspidi *tegevus*) kogumaht perioodiks 2014–2020 on 7 500 000 eurot. Meetme tegevust rahastatakse toetuse andmisena rakendusasutuse tegevusteks. Meetme tegevust viiakse ellu maakondliku ulatusega piirkondlike algatuste tugiprogrammidena, millele eelneb piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse kavade koostamine.

Seega koosneb meetme tegevus „Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks“ kahest erinevast osast:

- 1) piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kavade;
- 2) piirkondlike algatuste tugiprogrammide elluviimine, mida tehakse piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kavade alusel maakondade ja rakendusasutuse juhi käskkirjaga kindlaksmääratud perioodide kaupa. Esimesed piirkondlike algatuste tugiprogrammid koostatakse perioodiks 2015–2016.

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS*) § 16 lõike 1 alusel.

Eelnõus nähakse ette toetuse andmise tingimused ja menetlemise kord ning rakendusüksuse, toetuse saaja ja partnerite kohustused.

Käskkirja eelnõu ja seletuskirja on koostanud Siseministeeriumi regionaalarengu osakonna regionaalpoliitika büroo nõunik Madis Kaldmäe (tel 612 5103; e-post madis.kaldmae@siseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Siseministeeriumi regionaalarengu osakonna õigusnõunik Olivia Taluste (tel 612 5063; e-post olivia.taluste@siseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Siseministeeriumi õigisosakonna keeleteimetaja Helin Kask (tel 612 5241; helin.kask@siseministeerium.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 18 punktist. Eelnõul on kaks lisa.

Punktid jagunevad järgmiselt:

- 1) reguleerimisala;
- 2) rakendusasutus, rakendusüksus ja elluviijad (toetuse saaja ja partnerid);
- 3) eesmärk ja oodatav tulemus;
- 4) sihtrühm;

- 5) tegevuse kirjeldus;
- 6) tegevuste elluviimise aeg;
- 7) väljundi- ja tulemusnäitajad ning nende sihttasemed;
- 8) tegevuste eeldatav mõju läbivatele teemadele;
- 9) tegevuste abikõlblikkuse periood;
- 10) tegevuste eelarve;
- 11) abikõblikud ja mitteabikõblikud kulud;
- 12) toetuse maksmise tingimused ja kord;
- 13) toetuse tagasinõudmine;
- 14) riigiabi;
- 15) rakendusüksuse, toetuse saaja ja partnerite kohustused;
- 16) tulemusaruanne ja selle esitamise kord;
- 17) tegevuste ja nende elluviimise tingimuste muutmine,
- 18) finantskorrektsiooni mõju tegevuste eelarvele.

Lisad on:

- 1) piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kava vorm;
- 2) piirkondlike algatuste tugiprogrammi vorm.

Eelnõu punkt 2 sätestab tegevuse rakendusasutuse, rakendusüksuse, toetuse saaja ning partnerid. Tegevuste rakendusasutuseks on Siseministerium. Tegevuste rakendusüksuseks on Ettevõtlike Arendamise Sihtasutus, kes täidab ülesandeid rakendusasutuse ja rakendusüksuse vahel sõlmitud halduslepingu alusel.

Toetuse saajaks on Sihtasutus Järvamaa Arenduskeskus. Alates 2014. aastast täidab Järvamaa Arenduskeskus maakondlike arenduskeskuste võrgustiku koordinaatori ülesandeid, selle kohustuse sai ta lepingu alusel Ettevõtlike Arendamise Sihtasutuselt.

Partneriteks on ülejäänud 14 maakondlikku arenduskeskust. Maakondlikud arenduskeskused on maakonna kohalike omavalitsuste või riigi asutatud sihtasutused. Maakondlikud arenduskeskused moodustati 2004. aastal ning nende ülesanne on korraldada maakondlikku arendustegevust ja nõustamistegevust erinevates valdkondades, sealhulgas Euroopa Liidu struktuurivahendite kasutamise osas.

Maakondlikud arenduskeskused on Sihtasutus Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, Hiiumaa arenduskeskus Sihtasutus Tuuru, Sihtasutus Ida-Viru Ettevõtluskeskus, Sihtasutus Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus, Sihtasutus Järvamaa Arenduskeskus, Sihtasutus Läänemaa Arenduskeskus, Sihtasutus Lääne-Viru Arenduskeskus, Sihtasutus Põlvamaa Arenduskeskus, Sihtasutus Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus, Sihtasutus Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus, Sihtasutus Saaremaa Arenduskeskus, Sihtasutus Tartu Ärinõuandla, Sihtasutus Valgamaa Arenguagentuur, Sihtasutus Viljandimaa Arenduskeskus ja Sihtasutus Võrumaa Arenguagentuur.

Eelnõu punkti 3 kohaselt panustab tegevus meetme „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ järgmise eesmärgi täitmisse: majandusaktiivsuse, sealhulgas tööhõive ja ettevõtlusaktiivsuse kasv väljaspool Tallinna ja Tartu linnapiirkondi. Tegevuse raames valitakse välja ja valmistatakse elluviimiseks ette eesmärgipärased tegevused, mis viiakse ellu piirkondlike algatuste tugiprogrammide ning teiste meetmete raames. Erinevalt piirkondade konkurentsivõime tugevdamise meetme teistest tegevustest ei ole käskkirjas Tallinna ja Tartu linnapiirkond Harju ja Tartu maakonna koosseisus sihtpiirkonnana välistatud, kuna nii kavade koostamine kui ka tugiprogrammide hilisem elluviimine on ülemaakonnaline.

Oodatav tulemus on 15 piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kava ja nende lisas olevate piirkondlike algatuste tugiprogrammide kinnitamine. Piirkondlike algatuste tugiprogrammid on hiljem aluseks tugiprogrammide elluviimisele STS-i § 16 lõikes 1 sätestatud vormis ehk eraldi kehtestatud toetuse andmise tingimustena. Kirjeldatud juhul võib rakendusametuse juht kinnitada tugiprogrammide toetuse andmise tingimused maakondade kaupa ühe käskkirjaga või siis selliselt, et käskkirjas on kehtestatud toetuse andmise tingimused vaid ühe või mitme maakonna kohta (vastavalt maakonna tugiprogrammide ettevalmistamise kiirusele).

Eelnõu punktis 4 sätestatakse, et piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kavade koostamise sihtrühm on maakondlikud arenduskeskused ja partnerorganisatsioonid, kes osalevad kava koostamisel ja on valmis osalema selle elluviimisel. Piirkondlike algatuste tugiprogrammide hilisemal elluviimisel on sihtrühmaks kõigi maakondade elanikud, eelkõige piirkonna tööandjad ja töövõtjad.

Eelnõu punkt 5 käsitleb tegevuse kirjeldust. Eelnõu sisaldab üht tegevust, mis koosneb kahest omavahel integreeritud osast. Nendeks on piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kavade ning piirkondlike algatuste tugiprogrammide koostamine. Tegevus on alljärgnevalt etapist lahti kirjutatud.

Alapunkt 5.2 käsitleb piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse kava koostamist toetuse saaja ja partnerite poolt. Avatud on kava termin, kirjeldatakse kava koostamist ja kavale esitatud nõudeid.

Eelnõu järgi on piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse kava maakondliku ulatusega tegevuste kompleksi, mis on vajalik maakonna tööhõive ja ettevõtlusaktiivsuse suurendamiseks ja mida ollakse valmis perioodil 2015–2022 ellu viima. Piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kava koostatakse iga maakonna kohta eraldi. Kava koostatakse vastavalt kava vormile, mis kinnitatakse käskkirja lisas 1.

Kava koostamist igas maakonnas korraldab maakondlik arenduskeskus, kaasates kava koostamisse kõik vajalikud organisatsioonid. Maakondlikel arenduskeskustel on pikaajalised kogemused arendustegevuse korraldamisel maakonnas ja neil on põhjalikku teavet organisatsioonide kohta, keda on vaja kava koostamisse kaasata. Eelnõus on esitatud miinimumloend vajalikest organisatsioonidest, mis on kõigis maakondades olemas ja mida on kohustuslik kaasata.

Kava koostamisel lähtutakse maakonna arengukavast või -strateegiast. Arvestades muu hulgas Euroopa Liidu struktuurivahendite rakendamise nõudeid võtta toetuse andmisel aluseks valdkondlikud või territoriaalsed strateegilised dokumendid, uuendatakse alates 2014. aasta kevadest kõigi maakondade arengukavasid või -strateegiaid, seda vähemalt majandus- ja ettevõtlusvaldkonna osas. Arengukavade ja -strateegiate uuendamist korraldab maavanem. Maakondlikud arenduskeskused on sellesse protsessi erinevas vormis kaasatud. Maakondlik arengukava või -strateegia on aluseks kahele piirkondade konkurentsivõime tugevdamise meetmega seotud tegevuskavale: piirkonna konkurentsivõime tugevdamise tegevuskavale ning kõnesolevas eelnõus nimetatud piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kavale. Neist esimene on aluseks avaliku iseloomuga taristuinvesteeringutele ja selle koostamise eest vastutab maavanem.

Piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kava omab Euroopa Liidu struktuurivahendite kasutamise seisukohast kaht teineteist täiendavat rolli:

- kava on aluseks piirkondlike algatuste tugiprogrammide koostamisele ja nende hilisemale elluviimisele;

- kava ja selles nimetatud tegevused on sisendiks teiste meetmete elluviimisel, eelkõige Haridus- ja Teadusministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Sotsiaalministeeriumi rakendatavatele Euroopa Liidu Sotsiaalfondi meetmetele, samuti mitmetele Maaelu Arengukava meetmetele.

Kava koostamise perioodil korraldatakse teabeüritusi koos erinevate meetmete rakendusasutustega.

Allpool on esitatud näited olulisematest meetmetest ja programmidest, mille rakendamisega piirkonna tööhõive- ja ettevõtlikkuse edendamise kava seotud on.

1. Õppe seostamine tööturu vajadustega (Haridus- ja Teadusministeerium)

Selle raames on kavandatud muu hulgas ellu viia järgmised tegevused: ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine kõikidel haridustasemetel; õpipoisiõppe (töökohapõhine õpe) laiendamine ning praktikasüsteemi arendamine kutse- ja kõrghariduses. Nimetatud tegevuste sihtrühm on väga lai, hõlmates kõiki haridustasemeid ning erinevaid vanuserühmasid, samuti on tegevuste elluviimisesse kaasatud ettevõtjad ja tööandjad. Tegevusi viiakse ellu kogu riigi ulatuses.

2. Karjääriteenuste kättesaadavuse suurendamine (Sotsiaalministeerium)

Kavas on teha karjääriteenused kättesaadavaks töötavatele ja mitteaktiivsetele inimestele. Selle tulemusel paraneb inimeste oskus planeerida oma karjääri ja tööelu ning teha haridus- ja tööalaseid valikuid.

3. Tööturuteenused tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks (Sotsiaalministeerium)

Kavandatud tegevuste eesmärk on ennetada ja vähendada noorte töötust, tõsta vanaduspensionialiste tööhõivet ning töötute valmisolekut võtta vastu töökoht Eestis elukohast kaugemal. Kavandatud on järgmised tegevused: noortele korraldatakse tööturgu tutvustavad töötoad, osutatakse teenust „Minu esimene töökoht“ ning mobiilset nõustamist. Vanaduspensionialistele on kavandatud mitmete tööturuteenuste osutamine. Töökoha vastuvõtmist elukohast kaugemal on kavas soodustada, makstes töötutele mobiilsustoetust. Lisaks nendele tegevustele on kavas toetada avatud taotlusvoorude kaudu projekte, mis on suunatud pikaajaliste töötute, madala kvalifikatsiooniga inimeste ning noorte tööle aitamisele.

4. Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused (Sotsiaalministeerium)

Programmiga toetatakse erivajadustega ja eakatele inimestele tööturul osalemist toetavate hoolekandeteenuste arendamist, osutatakse integreeritud teenuseid toimetulekuraskustes inimestele ning suurendatakse sotsiaalvaldkonna spetsialistide pädevust rakendada hoolekandeteenuseid. Avatud taotlusvoorude projektide sisuks on arendada erivajadustega ja eakatele inimestele ning nende hoolduskoormusega pereliikmetele tööturul osalemist toetavaid hoolekandeteenuseid, edendada kohaliku omavalitsuse üksuste koostööd piiriüleste teenuste osutamisel ja suurendada teenuste kättesaadavust. Teenuste osutamise eesmärk on vähendada tööealise isiku hoolduskoormust ja toetada erivajadustega inimese toimetulekut tööturule asumise võimekuse suurendamiseks, mille tulemusena on nad säilitanud töö, asunud tööle või suundunud aktiivsetele tööturuteenustele.

5. Ettevõtlusteadlikkuse programm (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)

Teadmiste ja oskuste ning teadlikkuse arendamise programmi eesmärk on suurendada ettevõtlikkust, soodustada ettevõtluse kasvu ja arendada ettevõtluskeskkonda. Toetuskeemi raames pakutakse nii tegutsevatele kui ka võimalikele ettevõtjale mitmesuguseid tugiteenuseid. Selle toetuskeemi raames ei pakuta ettevõtjale finantstuge.

Programmiga viiakse ellu järgmisi tegevusi:

- nõustamine ja teabe jagamine maakondlikes arenduskeskustes;

- koolitused erinevates ettevõtlusele olulistes valdkondades, näiteks juhtimine, turundus ja muu selline;
- üritused ettevõtlusteadlikkuse tõstmiseks, näiteks ettevõtlusnädal ja -päevad, ettevõtlikkusprojektide konkurss;
- ettevõtjate ekspordivõimekuse kasvatamiseks suunatud tegevused, näiteks messikülastused, ekspordinõunikud ja kontaktvõrgustiku loomine välisurgudel;
- Eesti maine kasvatamiseks suunatud tegevused.

6. Investoriteenindus (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)

Eesmärk on meelitada Eestisse ja piirkondadesse (välis)investeeringuid ning arendada seeläbi ettevõtlust ja luua töökohti. Tegevusi rahastatakse riigieelarvest. Seni on toetatud investoriteenindust maakondlikes arenduskeskustes, kuid võimekuse tõstmise eesmärgil koondatakse investoriteenindus maakonnast suurema piirkonna tasandile.

7. Riik kui tark tellija (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium)

Innovaatilistele toodetele ja teenustele turu loomiseks tuleb suurendada riigi võimekust ja valmisolekut käituda innovaatiliste lahenduste tellijana. Selle saavutamiseks on plaanis välja töötada tegevuste pakett, mis soodustab riigihangete kasutamist innovatsiooni edendamiseks. Tegevused hõlmavad hankijate ja pakkujate teadlikkuse tõstmist, ekspertrõustamist, koolitust, valdkondlike võrgustike loomist ning innovatsiooni hankimise toetust.

Piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kavasse ei lülitata investeeringuid taristu arendamiseks, kuna selleks koostatakse eraldi piirkonna konkurentsivõime tugevdamise tegevuskava. Samuti ei lülitata kavasse tegevusi, mida ei ole võimalik või põhjendatud ellu viia kava koostamises osalevate organisatsioonide poolt. Sellised on näiteks tegevused, mida viivad ellu riigiasutused üleriigiliselt.

Alapunkt 5.3 käsitleb piirkondlike algatuste tugiprogrammide koostamist.

Avatud on tugiprogrammi termin ja tugiprogrammile esitatavad nõuded. Alapunktides esitatakse ka lähtetingimused piirkondlike algatuste tugiprogrammide edasiseks elluviimiseks.

Piirkondlike algatuste tugiprogramm on piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kava lisa ja see koostatakse vastavalt eelnõu lisas 2 esitatud vormile.

Eelnõu järgi kujutab piirkondlike algatuste tugiprogramm loendit tegevustest, mis on kavandatud ellu viia kõnesoleva meetme tegevuse vahenditest ja mida arvestades nende sisu ja eesmärgid ei ole võimalik ellu viia teiste rahastamisallikate toetusel (teistest meetmetest või muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest).

Piirkondlike algatuste tugiprogrammi vormis peavad tegevused olema nimetatud eraldi.

Eelnõu kohaselt koostatakse piirkondlike algatuste tugiprogramm aastateks 2015–2016. Perioodil 2015–2022 viiakse olenevalt vajadusest ellu kolm kuni neli ajaliselt piiritletud tugiprogrammi. Meetme tegevusteks kavandatud vahendid jagunevad aastate vahel üldjuhul proportsionaalselt. Kuna tugiprogrammid käivituvad 2015. aasta jooksul, moodustab kõigi maakondade esimese tugiprogrammi maht 25% kogu meetme tegevuse rahalisest mahust.

Piirkondlike algatuste tugiprogrammide elluviimiseks aastatel 2015–2016 kinnitab siseminister maakondlikud piirsummad eraldi käskkirjaga. Eelnõu alusel koostatavate programmide tegevuste maht ei tohi seda piirsummat ületada.

Piirkondlike algatuste tugiprogrammide maakondlike piirsummade kindlaksmääramisel lähtutakse jaotuspõhimõtetest, mis kehtestatakse eelnõu punktis 5.3.7 viidatud

rakendusasutuse juhi (siseministri) käskkirjaga. Selle alusel jaotatakse üks osa kõigi maakondade vahel võrdselt, üks osa maakondade elanike kohta võrdselt ja üks osa arvestades maakonna sotsiaalmajanduslikku olukorda, võttes aluseks käskkirja kehtestamise ajaks kõige uuemaid olemasolevaid andmeid. Sotsiaalmajandusliku olukorra näitaja sisaldab kolme osa: maakonna SKP elaniku kohta, maakonna ettevõtlusaktiivsuse määr ja maakonna tööhõivemäär.

Tugiprogrammis määratakse kavandatavate tegevuste toetuse määr, millest lähtutakse hiljem tugiprogrammi elluviimisel. Toetuse määr on kuni 84% abikõlblike kulude kogumahust ja minimaalne omafinantseeringu määr on 16%. Kui tugiprogramm sisaldab tegevusi, mis on riigibi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, rakendatakse nende tegevuste puhul vastavale riigibi liigile kehtivat toetusmäära. Piirkondlike algatuste tugiprogrammide 84%-line toetusmäär on 1% võrra madalam kui üldine maksimaalne toetusmäär. 16%-lise omafinantseeringu määraga tagatakse see, et meetme tegevuse osas tervikuna saavutatakse vajalik 15% suurune omafinantseering.

Valmisolek omafinantseeringuga panustada peab olema dokumentaalselt kinnitatud. Omafinantseeringu maht ja määr kinnitatakse aastateks 2015–2016.

Alapunktid 5.4–5.6 käsitlevad kava eelnõu ja tugiprogrammi kavandi esitamist rakendusasutusele, asjaomastele ministriumidele ja rakendusüksusele.

Asjaomasteks ministriumideks, kelle hinnangut kava eelnõu ja selle tegevuste kohta küsitakse, on Haridus- ja Teadusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Sotsiaalministeerium. Kui kava eelnõu vastavaid teemasid käsitleb, küsitakse hinnangut ka Kultuuriministeeriumilt, Põllumajandusministeeriumilt ja teistelt. Kavade eelnõud edastatakse ka Rahandusministeeriumile.

Samaaegselt edastatakse piirkondlike algatuste tugiprogrammide kavandid vastavuskontrolliks ja hindamiseks rakendusüksusele, taustteabena ka kavade eelnõud. Enne tugiprogrammide kavandite hindamist esitatakse rakendusüksusele ka arvamused teistelt ministriumidelt.

Käskkirja eelnõu alapunkt 5.7 käsitleb piirkondlike algatuste tugiprogrammide kavandite vastavuskontrolli ja hindamist.

Piirkondlike algatuste tugiprogrammide kavandite vastavuskontrolli ja hindamise viib läbi rakendusüksus.

Tugiprogrammide kavandite hindamise aluseks on hindamismetoodika, mille kinnitab rakendusüksus kooskõlastatult rakendusasutusega.

Eelnõu punktis 5.7.4 on sätestatud projektide valikukriteeriumid, mille alusel nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi hinnatakse.

Hindamiskriteeriumid on:

- tugiprogrammi tegevuste eeldatav mõju meetme eesmärkide saavutamisele;
- tugiprogrammi tegevuste ning eelarve põhjendatus ja asjakohasus;
- tugiprogrammi tegevuste jätkusuutlikkus;
- tugiprogrammi tegevuste valmisolek elluviimiseks;
- tegevuste elluviija ja tema partnerite suutlikkus kavas nimetatud tegevusi ellu viia.

Hindamiskriteeriumide seadmisel on lähtutud rakenduskava seirekomisjoni heaks kiidetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu

Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006, artikli 110 punkti 2 alapunktis a nimetatud tegevuste üldistest valikukriteeriumidest, mida on täpsustatud vastavalt kõnesoleva meetme tegevuse spetsiifikale ja regionaalarengu meetmete rakendamise senisele praktikale. Teise hindamiskriteeriumi juures arvestatakse ka tegevuste kulutõhusust ning kolmanda hindamiskriteeriumi juures väljumisstrateegia olemasolu ja selle pädevust.

Tugiprogrammide kavandeid hinnatakse skaalal 0–4. Hinnang loetakse positiivseks, kui hindamisel antud koondhinne on vähemalt 2,75 ja ühegi punktis 5.7.4 nimetatud hindamiskriteeriumi osas antud hinne ei ole madalam kui 1. Võrreldes varasema praktikaga on lävend positiivse koondhinde saamiseks mõnevõrra kõrgem (varem valdavalt 2,5), samuti on sisse viidud miinimumlävend kõigi hindamiskriteeriumide kohta. Kuivõrd tugiprogrammis võivad olla väga erineva suunitluse ja mõjuga tegevused, hinnatakse tugiprogramme, lähtudes põhimõttest, et ükski tugiprogrammis nimetatud tegevus ei saaks ka üksikult hinnates lävendist allapoole jäävat hinnet.

Eelnõu alapunkt 5.9 käsitleb kavade kinnitamist rakendusametuse juhi poolt. Kava kinnitamisel arvestatakse asjaomaste ministriumide seisukohta. Kava kinnitamise eelduseks on ka rakendusüksuse positiivne koondhinne piirkondlike algatuste tugiprogrammile.

Kuivõrd kinnitatud kava võib olla sisendiks ka teistele ministriumitele teiste meetmete rakendamisel, on rakendusametusele pandud eelnõu punktiga 5.11 kohustus avalikustada kava käskkiri Siseministriumi veebilehel.

Koostöös rakendusametuse ja maakondlike arenduskeskuste vahel valmistatakse piirkondlike algatuste tugiprogrammid ette nende edasiseks elluviimiseks toetuse andmisena rakendusametuse tegevusteks vastavalt STS-i §-le 16.

Eelnõu punkti 6 kohaselt viiakse tegevusi ellu aastatel 2014–2015. Alates 2015. aasta teisest poolest käivitub piirkondlike algatuste tugiprogrammide elluviimine.

Eelnõu punktis 7 on sätestatud tegevuste väljundi- ja tulemusnäitajad ning nende sihttasemed. Väljundinäitajaks on piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kava koostamise kaasatud institutsioonide arv ja see on Ühtekuuluvusfondi rakenduskavas sätestatud väljundinäitaja. Tulemusnäitajaks on kinnitatud piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kavade arv ja see on kõnesoleva eelnõu tegevuste spetsiifiline näitaja.

Eelnõu punkti 9 kohaselt on tegevuste abikõlblikkuse periood 15. oktoobrist 2014. aastal kuni 31. detsembrini 2015. aastal. Tegevuste abikõlblikkuse alguskuupäev on seotud sellega, et kavade koostamise eeltöödega on maakondlikes arenduskeskustes alustatud.

Eelnõu punktis 10 on sätestatud tegevuste eelarve. Piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kavade ja piirkondlike algatuste tugiprogrammide koostamine moodustab ühe osa meetme tegevusest ja selleks on ette nähtud 105 000 eurot, toetusmäär on 100% abikõlblikest kuludest. Meetme tegevuse ülejäänud osadele ehk piirkondlike algatuste tugiprogrammidele on kogu perioodi ulatuses nähtud ette kokku 7 395 000 eurot ning vastavalt punktile 5.3.8 on piirkondlike algatuste tugiprogrammide elluviimisel toetusmääraks kuni 84% ja omafinantseering 16%. Sellega tagatakse et meetme tegevuse osas tervikuna ei ületa toetusmäär summaarselt 85% ja omafinantseeringu määr on suurem kui 15%.

Toetuse saaja kulused projekti juhtimiseks ei toetata, kuna seda rahastatakse riigieelarvest rakendusüksuseks oleva Ettevõtlike Arendamise Sihtasutuse ja Sihtasutus Järvamaa Arenduskeskuse vahel sõlmitud lepingu alusel.

Eelnõu punkt 11 käsitleb abikõlblikke ja mitteabikõlblikke kulusid. Üldkulusid vastavalt Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. aasta määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse väljamaksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-le 9 ei kaeta.

Eelnõu punktid 12 ja 13 käsitlevad toetuse maksmise tingimusi ja korda ning toetuse tagasinõudmist.

Eelnõu punktis 14 on sätestatud, et riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses ei anta. Tegevus ei oma majanduslikku iseloomu. Ettevalmistatavates piirkondlike algatuste tugiprogrammides ei ole riigiabi andmine välistatud. Tugiprogrammide kõigi tegevuste puhul tuleb eraldi välja tuua, kas ja millist liiki riigiabiga on tegemist, kuna riigiabi liigiti on lisaks erinevatele riigiabireeglitele erinevad ka toetusmäärad. Eelnõu punkti 5.3.8 kohaselt tuleb juhul, kui tugiprogramm sisaldab tegevusi, mis on riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, rakendada nendele tegevustele sellele riigiabi liigile kehtivat toetusmäära.

Eelnõu punktid 15–18 käsitlevad rakendusüksuse, toetuse saaja ja partnerite kohustusi; tulemusaruannet ja selle esitamise korda; käskkirjas sätestatud tegevuse ja selle elluviimise tingimuste muutmist (silmas on peetud vaid kava tegevuse muudatusi, mitte tugiprogrammi muudatusi) ning finantskorrektsiooni mõju tegevuste eelarvele.

Eelnõul on kaks lisa: piirkonna tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamise kava vorm ning piirkondlike algatuste tugiprogrammi vorm.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamise aluseks on STS ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrused.

Eelnõu on kooskõlas järgmiste Euroopa Liidu määrustega:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469);
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 289–302).

5. Käskkirja mõjud

Eelnõu mõjutab otseselt rakenduskava prioriteetse suuna „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamine ja piirkondliku ettevõtluse arendamine“ eesmärkide ja tulemuste saavutamist. Mõju läbivatele teemadele on kajastatud eelnõu punktis 8.

Käskkirja mõju läbivatele teemadele

1. Keskkonnahoid ja kliima

Eelnõu alusel toetatav tegevus ei oma keskkonnahoiule ja kliimale mõju.

2. Võrdsed võimalused

Tegevus aitab välja selgitada vajadusi ja võimalusi tegevusteks, et kaasata erinevaid sotsiaalseid rühmasid, sealhulgas riskirühmasid tööturule ja tõsta nende kvalifikatsiooni. Seejuures arvestatakse võrdsete võimalustega seotud probleemide piirkonnaspetsiifiliste aspektidega. Kavasse lisatavate tegevuste puhul tuleb arvestada nende võimaliku mõjuga võrdsetele võimalustele, vähemalt ulatuses, mida eeldab meede, millest hiljem raha taotletakse.

3. Infoühiskond

Tegevus ei oma infoühiskonnale mõju.

4. Regionaalareng

Tegevused on suunatud kõikide piirkondade arendamisele. Tegevus on suunatud iga piirkonna problemaatika ja võimaluste eripära väljaselgitamisele ning lahenduste elluviimise ettevalmistamisele. Kavade raames väljavalitavad tegevused peavad lähtuma maakonna arengukavast või -strateegiast, tuginema kohalikule algatusele ning olema suunatud piirkonnas tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamisele.

5. Riigivalitsemine

Tegevuste tulemusena koostatakse piirkonna ettevõtlikkuse ja tööhõive edendamise kava, mille koostamine ja tulemused tugevdavad piirkondliku arengu kavandamise suutlikkust ning erinevate arendustegevuste sihipärasust.

6. Käskkirja rakendamisega seotud tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Käskkirjas käsitletud meetme tegevuste raames antava toetuse summa kokku on 105 000 eurot.

Toetuse andmise administreerimisega, sealhulgas käskkirja rakendamisega seotud kulud kaetakse tehnilise abi vahenditest.

Käskkirja rakendamisega ei kaasne riigieelarvesse otseseid tulusid, küll aga luuakse kaudsed eeldused tööhõive ja ettevõtlusaktiivsuse suurendamiseks.

7. Käskkirja jõustumine

Käskkiri jõustub selle allkirjutamisel.

8. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks ministriumidele ja üleriigilistele omavalitsusliitudele ning arvamuse avaldamiseks maavalitsustele ja maakondlikele arenduskeskustele.

Käskkirja eelnõu esitati paralleelselt kooskõlastamiseks ka valdkondlikule komisjonile, mille koosseisu kuuluvad Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Kultuuriministeeriumi, Rahandusministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi, Haridus- ja Teadusministeeriumi, Põllumajandusministeeriumi, Siseministeeriumi, Riigikantselei, Eesti Linnade Liidu, Eesti Maaomavalitsuste Liidu, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse, maavalitsuste, maakondade arenduskeskuste ning mittetulundussektori esindajad.

Põllumajandusministeerium koostööstas eelnõu märkusteta, eelnõu koostööstasid märkustega Haridus- ja Teadusministeerium, Rahandusministeerium, Kultuuriministeerium, Sotsiaalministeerium ning Eesti Maaomavalitsuste Liit. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Keskkonnaministeerium ning Eesti Linnade Liit koostööstasid eelnõu vaikimisi. Oma ühisarvamuse esitasid maakondlikud arenduskeskused. Valdondliku komisjoni liikmed lisamärkusi ei esitanud.

Enne eelnõu saatmist ametlikule koostööstamisele esitati eelnõu mitteametlikuks koostööstamiseks asjaomastele ministeeriumidele ja teistele olulistele partneritele. Selle tulemusena tehti käskkirjas mitmeid olulisi muudatusi.

Käskkirja eelnõu väljatöötamisele on olnud jooksvalt kaasatud asjaomased ministeeriumid, maakondlikud arenduskeskused ja teised olulised partnerid.

(allkirjastatud digitaalselt)

Hanno Pevkur
siseminister